

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ ТА МАТЕМАТИКИ

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної

Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології

INFORMATION-COMMUNICATION AND DIGITAL TECHNOLOGIES

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни обов'язкова

мова викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності АЗ «Початкова освіта».

«03» березня 2025 р. 15 с.

Гарант освітньої програми «Початкова освіта» к.пед.наук

Тетяна Філімонова

Розробник: Ємельянов Святослав Ігорович, старший викладач кафедри методики викладання фізики та математики.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології» розглянуто на засіданні кафедри методики викладання фізики та математики

Протокол № 7 від «04» березня 2025 р.

Завідувач кафедри

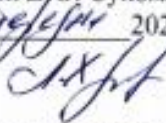

Віктор Січко

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 8 від «6» березня 2025 р.

Голова

Людмила Хрящевська

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 3 від «26» березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Ємельянов С. І., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни.....</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання.....</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	<i>7</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....</i>	<i>10</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>11</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	<i>12</i>
<i>9. Засоби навчання....</i>	<i>13</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	<i>13</i>

ВСТУП

АНОТАЦІЯ

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційно-комунікаційні технології» є складовою комплексної підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта, спеціальності АЗ «Початкова освіта». Дисципліна спрямована на формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкової школи, розвиток умінь ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, організації змішаного та дистанційного навчання, створення цифрових освітніх ресурсів, застосування онлайн-сервісів і платформ для навчання та оцінювання.

У межах курсу розглядаються теоретичні основи цифровізації освіти, принципи інформаційної безпеки, академічної доброчесності в цифровому середовищі, а також практичні аспекти використання ІКТ у професійній діяльності вчителя початкової школи. Засвоєння дисципліни забезпечує формування загальних і фахових компетентностей, необхідних для реалізації сучасних освітніх стандартів та впровадження інноваційних педагогічних технологій.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, цифрова компетентність, початкова освіта, цифрові освітні ресурси, дистанційне навчання, змішане навчання, інформаційна безпека, професійна підготовка вчителя.

ABSTRACT

The syllabus of the academic discipline “Information and Communication Technologies” is an integral component of comprehensive training for higher education students in the field of knowledge A Education, specialty A3 “Primary Education.” The course is aimed at developing digital competence of future primary school teachers and enhancing their ability to effectively apply modern information and communication technologies in the educational process, organize blended and distance learning, create digital educational resources, and use online platforms and tools for teaching and assessment.

The discipline covers theoretical foundations of education digitalization, principles of information security and academic integrity in the digital environment, as well as practical aspects of ICT implementation in professional teaching practice. Mastering the course contributes to the development of general and professional competencies required for meeting modern educational standards and implementing innovative pedagogical technologies.

Key words: information and communication technologies, digital competence, primary education, digital educational resources, distance learning, blended learning, information security, teacher professional training.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	А Освіта	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А3 «Початкова освіта».	Семестр	
		1-й	1-й
		Лекцій	
Індивідуальне науково- дослідне завдання		15 год	4 год.
–		Практичні, семінарські	
		15 год	4 год.
Загальна кількість годин – 90		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2	Освітній рівень: перший (бакалаврська)	Самостійна робота	
		60 год	82 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
самостійної роботи студента – 4		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета, завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: отримання майбутніми фахівцями з психології відповідного рівня фахово-спрямованих теоретичних знань, формування та розвиток спеціальних умінь і практичних навичок з інформаційних технологій, а також використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) з метою успішного здійснення професійної діяльності у психологічній сфері відповідно до спеціальності 053 Психологія.

Завдання курсу:

- вивчення особливостей функціонування інформаційних технологій в психології;
- вивчення систем оброблення психологічної інформації;
- вивчення організації методології розв’язування задач психологічної діяльності в установах різного типу;
- закріпити знання практичними роботами, пов’язаними з психологією.

3. Передумови для вивчення дисципліни:

4. Програмні результати навчання:

ПР-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-05. Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

1. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

КЗ-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

II. Фахові:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

5. Програма навчальної дисципліни

1-й семестр

Модуль 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця

Змістовий модуль 1. Цифрові технології

Тема 1. Хмарні сервіси Google в професійній діяльності

- 1.Поняття «хмарні технології», категорії та моделі розгортання хмар.
- 2.Хмарні сервіси Google та приклади використання в психології.
- 3.Робота з спільними Документами, Таблицями, Презентаціями Google.
- 4.Налаштування сервісів Google для комунікації та планування роботи.
- 5.Поняття «інформаційний пошук», основні етапи та види інформаційного пошуку.
- 6.Сервіси для скорочення посилань

Література [1-2]

Тема 2. Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології

- 1.Робота в групі як учасника залежно від домінуючого типу поведінки в колективі, формування власного внеску у виконання завдань команди. Що необхідно вміти цифровому психологу? Що важливо для ефективного роботи команди? Як керувати розподіленою командою?
- 2.Використання хмарних сервісів Microsoft Office 365 та Google для колективної роботи. Переваги використання хмарних сервісів в процесі колективної роботи.
- 3.Планування роботи з використанням ментальних карт.
- 4.Поширені інструменти для онлайн зустрічей (Cisco Webex Meeting, Skype, Google Hangouts Meet, Zoom).
- 5.Спільна робота в реальному часі з використанням хмарних сервісів (Trello, Asana, Worksection, Notion, Teams, SharePoint).
- 6.Онлайн дошки для обговорення колективних проєктів (Conceptboard, Planner, Miro, Whiteboard).

Література [1-2, додаткова 4]

Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи

Тема 3. Візуалізація психологічного контенту

- 1.Вимоги для змісту презентацій, створення презентацій в Microsoft Power Point, збереження презентації для розміщення у ресурсах інтернет, створення колективних презентацій за допомогою Презентацій Google, правило 10-20-30, створення інтерактивних мультимедійних презентацій з нелінійною структурою за допомогою вебсервісу Prezi.com, інтерактивних презентації Sway.
- 2.Сервіси для створення інфографіки (Piktochart, Creately, Dipity, Venngage, Visual.ly), приклади використання в психологічній сфері.
- 3.Сервіси для створення власних портфоліо.
- 4.Сервіси для розробки процедури (алгоритму) вирішення психологічних проблем (Microsoft Visio, Draw.io, Miro).

Література [1-2]

Тема 4. Навчальна платформа Moodle

1. Вибір та робота з платформою для дистанційного навчання.
2. Переваги та недоліки.
3. Особливості.

Література [1-2]

Кредит 3. Електронні навчальні видання

Тема 5. Наукометричні бази

1. Поняття та типологія методів електронних навчальних видань.
2. Сутність, мета, функції наукового експерименту.
3. Системний підхід у наукових дослідженнях.

Література [1-2]

Тема 6. Word та Excel: інструменти і лайфхаки

1. Поширене програмне забезпечення для статистичної обробки психологічної інформації (Microsoft Excel, LibreOffice Calc, OpenOffice Calc, Microsoft Excel Online, Таблиці Google).
2. Форматування таблиці та окремих складових; застосування статистичних та логічних функцій; текстових функцій та дати і часу; побудова діаграм; умовне форматування.
3. Поняття бази даних, умови для створення бази даних, формування списку, структура бази даних, обробка списків за допомогою форми даних, сортування списків.
4. Візуалізація даних засобами табличного редактора.

Література [1-2]

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усього	Денна форма		
		л.	пр.	с.р.
Кредит 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця з психології				
Тема 1 – Хмарні сервіси Google в професійній діяльності	15	3	3	9
Тема 2 – Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології	15	3	3	9
Усього	30	6	6	18
Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи				
Тема 3 – Візуалізація психологічного контенту	15	2	2	11
Тема 4 – Навчальна платформа Moodle	15	2	2	11
Усього	30	4	4	22
Кредит 3. Електронні навчальні видання				
Тема 5 – Наукометричні бази	15	3	3	9
Тема 6 – Word та Excel: інструменти і лайфхаки	15	2	2	11
Усього	30	4	4	20
Усього годин	90	15	15	60

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	усьог о	Денна форма		
		л.	пр.	с.р.
Кредит 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця з психології				
Тема 1 Хмарні сервіси Google в професійній діяльності	15	1	1	13
Тема 2 Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології	15	1	1	13

Усього	30	2	2	26
<i>Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи</i>				
Тема 3 Візуалізація психологічного контенту	15	1	-	14
Тема 4 – Навчальна платформа Moodle	15	1	-	14
Усього	30	2	0	28
<i>Кредит 3. Електронні навчальні видання</i>				
Тема 5 Наукометричні бази	15	-	1	14
Тема 6 Word та Excel: інструменти і лайфхаки	15	-	1	14
Усього	30	-	2	28
Усього годин	90	4	4	82

**Теми практичних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця з психології</i>		
1	Тема 1. Хмарні сервіси Google в професійній діяльності	3
2	Тема 2. Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології	3
<i>Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи</i>		
3	Тема 3. Візуалізація психологічного контенту	2
4	Тема 4. Навчальна платформа Moodle	2
<i>Кредит 3. Електронні навчальні видання</i>		
5	Тема 5. Наукометричні бази	3
6	Тема 6. Word та Excel: інструменти і лайфхаки	2
	Разом	15

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця з психології</i>		
1	Тема 1. Хмарні сервіси Google в професійній діяльності	1
2	Тема 2. Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології	1
<i>Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи</i>		
3	Тема 3. Візуалізація психологічного контенту	-
4	Тема 4. Навчальна платформа Moodle	-
<i>Кредит 3. Електронні навчальні видання</i>		
5	Тема 5. Наукометричні бази	2
6	Тема 6. Word та Excel: інструменти і лайфхаки	2
	Разом	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – 2-4 год. / 1 заняття;
- підготовка до контрольних заходів – 10 год. / 1 захід
- підготовка проєктних завдань - 10 год. / 1 проєкт (тренінг).

Самостійна робота
Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця з психології</i>		
1	Тема 1. Хмарні сервіси Google в професійній діяльності	9
2	Тема 2. Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології	9
<i>Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи</i>		
3	Тема 3. Візуалізація психологічного контенту	11
4	Тема 4. Навчальна платформа Moodle	11
<i>Кредит 3. Електронні навчальні видання</i>		
5	Тема 5. Наукометричні бази	9
6	Тема 6. Word та Excel: інструменти і лайфхаки	11
	Разом	60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Цифрові інструменти для сучасного фахівця з психології</i>		
1	Тема 1. Хмарні сервіси Google в професійній діяльності	13
2	Тема 2. Цифрові інструменти для колективної роботи фахівця з психології	13
<i>Кредит 2. Візуалізація та навчальні платформи</i>		
3	Тема 3. Візуалізація психологічного контенту	14
4	Тема 4. Навчальна платформа Moodle	14
<i>Кредит 3. Електронні навчальні видання</i>		
5	Тема 5. Наукометричні бази	14
6	Тема 6. Word та Excel: інструменти і лайфхаки	14
	Разом	82

Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;
 - відеометод;
- 2) на практичних заняттях:
 - практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (семінарські заняття);
- практичні роботи;
- контрольна робота;

- реферати.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок, реферат (самостійні роботи) (максимально 5 балів), практичні роботи (максимально 75 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Практичні роботи	Критерії оцінювання
9	Робота виконана у встановлений термін. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
7	Робота виконана самостійно з порушенням встановлених термінів. Студент самостійно визначає тип задачі і раціонально розв'язує її. Може розв'язувати комбіновані задачі. Звіт відповідає встановленим вимогам.
5	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Студент наводить потрібні формули. Розв'язує задачу користуючись алгоритмом. Складений звіт містить неточності у висновках та помилки
2	Студент складає скорочену умову задачі, робить обчислення лише за готовою формулою.
0	Студент не розв'язує задачі.
	<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 72 балів (8 робіт по 9 балів).</i>
Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 16-14	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру,
ДФН 9-7 ЗФН 13-10	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію.
ДФН 6-5 ЗФН 9-7	Робота виконана з огріхами в описі технології, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності.
ДФН	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів та

4-3 ЗФН 6-4	значними огріхами в описі технології.
ДФН 3-1 ЗФН 3-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (для ДФН, 15 балів для ЗФН)</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x5 бали = 75 балів	5x15 бали = 75 балів
Самостійна (реферат) робота	1x10 бали = 10 балів	1x10 бали = 10 балів
Контрольна (письмова) робота	1x15 балів= 15 балів	1x15 балів= 15 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	15
	T2	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
ЗМ 2	T1	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	15
	T2	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	
	T3	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	15
		Самостійна (проектна) робота	3	Самостійна (проектна) робота	3
ЗМ 3	T1	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	15
	T2	Відповідь на практичному занятті	10	Відповідь на практичному занятті	

	ТЗ	Відповідь на практичному занятті	5	Відповідь на практичному занятті	15
		Самостійна (проектна) робота	4	Самостійна (проектна) робота	4
Контрольна робота		Контрольна робота	10	Контрольна робота	10
Підсумковий контроль		Залік		Залік	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посібник. Львів : «Магнолія 2006», 2013. 312 с.

2. Зацеркляний М. М., Мельников О. Ф. Інформаційні системи і технології у фінансово-кредитних установах : навч. посібник. Київ : Професіонал, 2006. 432 с

Допоміжна

3. Антонюк В. А., Курков М. С. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2005. 140 с.

4. Береза А. М. Основи створення інформаційних систем. навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2001. 214 с.

5. Береза А. М. Інформаційні системи і технології в економіці : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Київ : КНЕУ, 2002. 80 с.

6. Беспалов В. М., Вакула А. Ю., Гострик А. М. Інформатика для економістів : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. Київ : ЦУЛ, 2003. 788 с.

7. Бородкіна І. Л., Матвієнко О. В. Практичний курс з комп'ютерних технологій підготовки даних : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 448 с.

8. Гужва В. М., Постєва А. Г. Інформаційні системи в міжнародному бізнесі : навч. посібник. К : КНЕУ, 2002.

9. Єрємін Н. В. Банківські інформаційні системи : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2000. 220 с.

10. Зеленський К. Х., Ігнатенко В. М. Системи управління базами даних [Текст] : навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ : Університет «Україна», 2006. 245 с.

11. Інформатика та комп'ютерна техніка : навч.-метод. посібник / За загальною редакцією О. Д. Шарапова. Київ 2002. 524 с.

12. Інформаційні системи і технології в економіці / під. ред. Пономаренко В. С. Київ : Академія, 2002.

13. Інформаційні системи і технології у фінансах : конспект лекцій / Укладач В. М. Олійник. Суми : Вид-во СумДУ, 2010. 172 с.

14. Інформаційні системи і технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський, Г. А. Шпортюк. Київ : МАУП, 2004. 192 с.
15. Карпенко С. Г., Попов В. В. Інформаційні системи і технології. Київ : МАУП, 2004.
16. Маслов В. П. Інформаційні системи і технології в економіці : навч. посібник Київ : «Слово», 2007.
17. Мельник І. В. Інформаційні системи та мережі [текст] : навч. посіб. для дистанц. навчання. Київ : Ун-т, 2005. 260 с.
18. Наумова Н. М. Інформатика і комп'ютерна техніка [текст] : навч. посіб. для дистан. навчання. Київ : Університет «Україна», 2004. 404 с.

Інформаційні ресурси

19. Данік Н.В. Зміст курсу «Використання ІКТ у професійній діяльності». Персональний Web – ресурс викладача. Інтернет – ресурс. – Джерело доступу <http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=3573>